

2 148

82 148

80502 II L

PLANY NAUKOWE.

1905

661 do rgu 80502 II

PLANY

NAUKOWE

dla 4 klas pospolitych, 8 klas gimnazjalnych
i pensjonatu zakładu naukowego

H. STRAŻYŃSKIEJ

W KRAKOWIE

ULICA FRANCISZKAŃSKA Nr. 1.

W KRAKOWIE

CZCIONKAMI DRUKARNI „CZASU“

1905

58410

82148

NAKŁADEM H. STRAŻYŃSKIEJ.

Włączono z zasobu
 Jubilatów Bibl. Jagiell.

BIBL. WSP
1965 D-490-15

542/373 (01)

iągłość systemu nauczania od samych początków jest jednym z najgłówniejszych czynników, ułatwiających dziecku — bez obciążenia go umysłowo i fizycznie — przebicie się przez cały zapas wiedzy wymaganej dzisiejszym zakresem szkół niższych i średnich w celu przygotowania ucznia do pracy samodzielnej w najwyższych zakładach naukowych lub do pracy zawodowej.

Zakres ten u chłopców zostaje wyczerpany w ciągu lat 12-tu, t. j. w 4 klasach szkół pospolitych (od 6—10 lat) i 8 klasach gimnazjalnych lub 7 realnych; tego samego dziś wymaga się od kobiety od chwili, gdy bramy uniwersytetów stanęły dla niej otworem.

Dotąd nauka dziewcząt tylko w szkołach niższych, t. zw. pospolitych, była równorzędną z nauką chłopców, gdyż szkoły tego typu tak męskie jak żeńskie mają te same plany i ten sam system nauczania; po ukończeniu jednak tych 4 klas, gdy chłopiec wstępował do gimnazjum lub szkoły realnej, dziewczęta nie miały wyboru: pozostawała im tylko t. zw. szkoła wydziałowa, z której można było przejść do seminarium nauczycielskiego; szkoły przygotowawczej czy to do uniwersytetu czy do szkoły politechnicznej, a nawet dającej kobiecie zakres średniego ogólnego wykształcenia dotąd niema.

Dająca się ogólnie uczuwać potrzeba reformy szkół średnich żeńskich wywołała projekt t. zw. liceów, mających odpowiadać poziomowi szkół średnich — coś pośredniego między szkołami realnymi a gimnazjami bez łaciny i greki. Tak zestawione plany nie dają przygotowania ani do politechniki, bo

nauki — szczególnie matematyczne — stoją znacznie poniżej planów szkół realnych, ani do uniwersytetu, gdyż nie mają języków klasycznych. Z powodu tego nieokreślonego charakteru planów rząd powstrzymuje się z otwieraniem szkół t. zw. licealnych, dopóki plany te nie zostaną uzupełnione i zmienione według jakiejś stałej, a praktycznej normy.

Zanim rząd zabrał się do obmyślenia planów, ułatwiających kobietom wstęp do uniwersytetów, za inicjatywą prywatną przyszło do otwarcia prywatnego gimnazjum, którego przepełnienie dziś jest najlepszą wskazówką dla władz szkolnych, iż nadszedł czas do zrównania wykształcenia kobiecego z męskim. Ten to fakt skłonił mię do otwarcia pełnego gimnazjum żeńskiego przy moim pensjonacie, pozostawiając P. T. Rodzicom wybór kierunku naukowego dla dzieci.

W myśl ciągłości wykształcenia w jednym zakładzie i pod jednym kierunkiem otworzyłam zeszłego roku szkolnego czteroklasową szkołę pospolitą, według planów szkół rządowych, uwzględniając nadto język francuski, a w ośmiu wyższych klasach przygotowałam materiały do pierwszych klas gimnazjalnych w ten sposób, iż z bieżącym rokiem szkolnym otwieram I, II, III, V i VI klasę gimnazjalną, ściśle według planów szkół gimnazjalnych męskich; klasa IV. będzie kursem przygotowawczym według planów tegorocznych; VII i VIII pozostają jako kończące zakres nauk — według dawnych planów.

Równocześnie z klasami gimnazjalnymi istnieją klasy pensjonatu, w których zamiast języków klasycznych udziela się języka angielskiego i przedmiotów, nieobjętych zakresem gimnazjalnym, jak n. p. historia sztuki, literatura powszechna, rysunki, higiena, roboty ręczne etc. Język francuski obowiązkowy w klasach obu typów, i tylko na specjalne żądanie można być od tego przedmiotu zwolnioną w gimnazjum.

Nadto dla pensyonarek, pragnących wyższego wykształcenia, a nie chcących uczyć się na uniwersytet, odbywają się

wolne wykłady, rozszerzające zakres wiedzy nabytej w ośmiu klasach zakładu.

Celem zakładu jest podawanie kobietom możliwie wysokiego wykształcenia na podstawach ściśle religijno-narodowych, a to nie tylko dla przygotowania kobiety do zdobycia samodzielnego stanowiska w razie potrzeby, ale i do nabycia tak szerokich horyzontów umysłowych i takiego rozwoju duchowego, żeby wykształcenie nie stawało się tylko gimnastyką umysłową, pozostawiającą rozwój myśli, uczucia i serca odłogiem, pozbawiając kobietę uczuć ogólnoludzkich, każąc jej się wyrzekać ideałów kobiecych, gardzić najpierwszemi obowiązkami kobiety jako matki i żony, zostawiając takowe pogardliwie kobietom z gminu.

Kobieta wykształcona o szerokim umyśle z pewnością zrozumie swoje prawdziwe stanowisko w świecie i nie zaprze się go, bo wie, że przyszłość całych pokoleń na niej spoczywa, że ona jest tą dźwignią, która może z moralnego upadku podnieść nasze społeczeństwo; ona jako matka, obywatelka, wychowawczyni, kobieta z towarzystwa, jako ten czynnik »ewig weibliches« jest regulatorem społeczeństwa — a przynajmniej nim być powinna — bo jakie zasady etyczne, dążenia i ideały wpaja w pokolenia, takie następne zbierają owoce.

W górę więc nie tylko umyśle, ale i serca kobiece, — w górę ku Bogu, ku wyżynom ideałów ogólnoludzkich i narodowych, — w górę przez pracę, święty obowiązek, z myślą, że życie to nie użycie, ale przykra droga ku światłu i wiecznej prawdzie.

Plan nauki w 4 klasach pospolitych.

KLASA I.

Religia. Katechizm według książeczki: Katechizm mniejszy dla szkół archidyec. gnieźn. kurs pierwszy bez gwiazdek, Biblia cała dla szkół niższych ludowych według ks. Schustera opowiadana dzieciom.

Język polski. Nauka czytania i pisania na podstawie elementarza, opowiadania i pogadanki na podstawie obrazków w celu rozwijania dzieci; ćwiczenia pamięciowe, pisemne w celu nabycia ortografii, polegające na odpisywaniu, dyktandzie, pisaniu z pamięci i gramatyki; podział zdania na wyrazy, wyrazów na zgłoski, zgłosek na głoski; odróżnianie spółgłosek od samogłosek, wyszukiwanie w zdaniu osoby i rzeczy, o której mowa, jej czynności, stanu, czasu, wreszcie poznanie rzeczownika i liczby mnogiej i pojedynczej.

Rachunki. Działanie rachunkowe w pamięci i cyframi w zakresie liczby 20 z zastosowaniem do rozwiązywania łatwych zagadnień rachunkowych z życia codziennego. Znajomość monet, miar i wag, o ile ich podział mieści się w powyższym zakresie liczb.

Roboty. Poznanie ściegu krzyżykowego na kanwie włóczką, łatwe szlaczki, abecadło, cyfrę od 1—10.

KLASA II.

Religia. Katechizm cały dla archidyec. gnieźn. pozn. Biblia ta, co w pierwszej, wyuczana przez same dzieci, po poprzednim objaśnieniu.

Język polski. Rozmowa o przedmiotach z otoczenia dziecka na podstawie poglądu; tworzenie zdań pojedynczych, nagich i rozwiniętych o przedmiotach omówionych; objaśnianie nieznanym wyrazów i treści czytanych ustępów; opowiadanie treści objaśnionych ustępów najpierw przez pytania, a potem samodzielnie krótkimi zdaniami; wyuczanie się na pamięć i poprawne wygłaszanie krótkich ustępów z książki poprzednio opracowanych, pisanie treści rzeczy znanych na 2—4 pytania zdaniami krótkimi.

Gramatyka. Powtórzenie rzeczy o wyrazach, zgłoskach, głoskach; rozróżnianie zdania pojedynczego od złożonego i nagiego od rozwiniętego. Podmiot i orzeczenie. Poznawanie rzeczownika, przymiotnika, czasownika, zaimka osobistego w 1 przypadku liczby pojedynczej i mnogiej. Rodzaj i odmiana rzeczownika i przymiotnika przez przypadki na pytanie. Odmiana czasownika w 3 głównych czasach; używanie przecinka, znaku zapytania, wykrzyknika. Przepisywanie zdań krótkich, ustępów z tablicy i książki; wygłaszanie krótkich zdań, pisanie z pamięci krótkich zdań i ustępów.

Rachunki. Działania rachunkowe w pamięci cyframi w zakresie od 1—100; poznanie ułamków zwyczajnych o małym mianowniku; rozwiązywanie praktycznych zagadnień rachunkowych w powyższym zakresie liczb za pomocą wnioskowania. Znajomość monet, miar, wag, o ile ich podział mieści się w 100.

Rysunki. Rysowanie linii prostych, pionowych, poziomych, ukośnych; dzielenie linii prostych na 2, 3, 4, 5, 6, 8, i 12 równych części. Kwadrat, figury prostokątne w kwadracie, kąt prosty.

Roboty. Początek robót szydełkowych, powijacz, podbródek.

Język niemiecki. Łatwa konwersacya, nauka czytania i pisania.

Język francuski jak niemiecki.

Historya naturalna. Pierwsze 6 miesięcy: zoologia, ptaki, niektóre płazy, gady, ryby; niektóre odmiany z innych klas zwierząt bezkręgowych. Cztery ostatnie miesiące botanika: dalszy ciąg nauki z klasy I., przez zaznajamianie z roślinami jawnokwiatowemi, dążąc do ich systematycznego ugrupowania; kilka roślin skrytokwiatowych.

KLASA III.

Religia. Nowy testament.

Język łaciński. Gramatyka: powtórzenie materiału z klasy II.; składnia zgody i rzędu; przyimki z odpow. przykładami; 2 zadania szkolne co 14 dni, a co 3 tygodnie jedno domowe; czytanie: kilka żywotów Corneliusa Neposa.

Język grecki. Odmiana prawidłowa imion i czasowników aż do słów na μ z odpowiedniami ćwiczeniami ustnymi i piśmiennymi; od połowy I. półr. i w II. półr. co 14 dni zadanie domowe i szkolne naprzemian.

Język polski. Czytanie wzorów według wypisów; czytanie, objaśnianie i zdawanie sprawy, jak w klasie I. i II.; od tej klasy począwszy krótkie wiadomości o życiu i pismach celniejszych pisarzów, z których dzieł poznano wyjątki; deklamacya. Gramatyka: Składnia rzędu; systematyczna nauka deklinacyi z ważniejszymi wyjątkami, części mowy nieodmienne; wypracowania 2 na miesiąc: domowe i szkolne naprzemian.

Język niemiecki. Swobodniejsza reprodukcya czytanych ustępów prozaicznych i poetycznych; uwzględnianie synonimów; uczenie się na pamięć. Z gramatyki: nauka systematyczna o formach i składni rzędu.

Historya i geografia. Geografia: Powtórzenie i uzupełnienie geografii matematycznej; szczegółowa geografia fizyczna i polityczna Europy środkowej, północnej i wschodniej (z wyjątkiem monarchii Austro-Węg.), oraz Ameryki i Australii: Rys geografii Polski. — Historya: Dzieje średniowieczne z szcze-

KLASA III.

Religia. Katechizm »mały« dla szkół austriackich; Stary testament według ks. Wołcza biblii.

Język polski. Czytanie i objaśnianie ustępów z książki co do treści i języka; opowiadanie treści przeczytanych i objaśnionych ustępów najpierw na pytania a potem samodzielnie zdaniami o prostej budowie; wyuczanie się na pamięć i poprawne wygłaszanie wierszyków i ustępów prozaicznych; pisanie treści opracowanych ustępów w 5—6 zdaniach na pytania; krótkie opisy poprzednio ustnie omówione.

Gramatyka. Powtórzenie materiału z klasy II; zdania pojedyncze: twierdzące, przeczące, pytające, nakazujące; poznanie zaimka i liczebnika; odmiana imion; stopniowanie przymiotnika, podział i odmiana zaimków i liczebników; czasownik dokonany i niedokonany, przechodni i nieprzechodni; powtórzenie i uzupełnienie odmiany czasownika w stronie czynnej; poznanie części mowy nieodmiennych; zdania rozwinięte, okreśniki rzeczownika (przydawka, dopełniacz, dopewiedzenie, określenie przyinkowe) i okreśniki czasownika i przymiotnika; przedmiot, określenie przysłówkowe; pojęcie zdania złożonego; używanie dwukropka, cudzysłowa, średnika. Ćwiczenia ortograficzne za pomocą dyktatów i pisania z pamięci; stosownie ułożone ćwiczenia gramatyczne.

Język niemiecki. Na podstawie przepisanej książki ćwiczenia w poprawnem czytaniu i pisaniu wyrazów i zdań; urabianie łatwych zdań; rozmówki niemieckie w zakresie poznanych wyrazów i form osnute na tle opracowanych z książki ustępów; wyuczanie się na pamięć i wygłaszanie opracowanych zdań i krótkich ustępów. — Z gramatyki: poznanie odmiany słów posił.: sein i haben, czasowników słabych systematycznie a mocnych przygodnie w 3 głównych czasach; poznanie odmiany rodzajnika określonego i nieokreślonego, zaimka dzierżawczego osobistego, odmiany rzeczownika; odmiany i stopniowania przymiotników; poznanie

liczebnika głównego i porządkowego, a nieodmiennych części przygodnie.

Ćwiczenia pisemne. Urabianie łatwych zdań niemieckich jako odpowiedzi na pytania niemieckie w zakresie znanych wyrazów i form; krótkie opisy i opowiadania jako odpowiedzi na pytania po niemiecku sformułowane w zakresie znanych wyrazów i form; dyktaty w zakresie znanych wyrazów — ćwiczenia kaligraficzne — konwersacya na lekcyi niemieckiej.

Język francuski w ten sam sposób prowadzony, jak niemiecki; konwersacya francuska.

Rachunki. Rozszerzenie zakresu liczb do tysiąca; działania rachunkowe w pamięci cyframi w tym zakresie z uwzględnieniem liczb wielorakich i ułamków zwyczajnych o małym mianowniku; działania rachunkowe ułamkami dziesiętymi w obrębie trzech miejsc dziesiętnych z ograniczeniem mnożenia i dzielenia tych ułamków do mnożenia i dzielenia liczbą całkowitą; rozwiązywanie zagadnień praktycznych za pomocą wnioskowania; znajomość miar i wag, o ile ich podział mieści się w zakresie 1.000.

Roboty. Trudniejsze roboty szydełkowe: wzory ażurowe i nieażurowe; wstawka, koronka, kaftaniczek lub czepeczek. Początek robót drutowych, oczko gładko i odwrotnie; podwiązki.

Rysunki. Linia prosta, kwadrat, prostokąt i ośmiobok umiarowy; figury prostokątne w kwadracie, prostokącie i ośmioboku umiarowym.

KLASA IV.

Religia. Katechizm »średni« dla szkół austr.; Nowy testament według biblii ks. Wołcza.

Język polski. Czytanie i objaśnianie ustępów co do treści języka i związku myśli; opowiadanie treści czytanych ustępów już to na pytania, już to samodzielnie; wyuczanie się na pamięć i poprawne wygłaszanie wzorowych ustępów prozaicznych i poetycznych; pisanie krótkiej treści czytanych

i opracowanych ustępów; krótkie opisy i opowiadania; pisanie listów według danej dyspozycji.

Gramatyka. Zwięzła nauka systematycznej gramatyki, a w szczególności, powtórzenie materiału klas poprzednich; podział i odmiana imion: podział i odmiana czasownika; części mowy nieodmienne; nauka o zdaniu pojedynczym i złożonym, pisownia i interpunkcja.

Ćwiczenia ortograficzne za pomocą systematycznie ułożonych dyktatów; ćwiczenia pisemne gramatyczne zastosowane do ustnej nauki gramatyki.

Język niemiecki. Płynne i poprawne czytanie ustępów z książki, rozmówki niemieckie o treści ustępów opracowanych oraz rozmówki potoczne w zakresie znanych form i wyrazów; opowiadania treści dokładnie opracowanych ustępów niemieckich, najpierw jako odpowiedzi na pytania, później samodzielnie; wyuczanie się na pamięć i poprawne wygłaszanie dokładnie opracowanych ustępów prozaicznych i wierszy.

Gramatyka. Powtórzenie i uzupełnienie nauki o odmianie imion; odmiana czasownika słabego i mocnego we wszystkich czasach strony czynnej i biernej w trybie oznajmującym i rozkazującym; części mowy nieodmienne; nauka o szyku z przykładów wysnuta.

Ćwiczenia pisemne. Odpowiedzi na pytania niemieckie; pisanie treści ustępów według sformułowanych pytań; krótkie opisy i opowiadania według dyspozycji; dyktaty w zakresie znanych wyrazów i form jako ćwiczenia w ortografii, ćwiczenia w pisaniu kaligraficznym, konwersacja niemiecka.

Język francuski. W ten sam sposób prowadzony, jak język niemiecki.

Rachunki. Rozszerzenie zakresu liczb do 1,000.000 i zaznajomienie z układem dziesiętnym liczb; działania rachunkowe liczbami całkowitymi, wielorakiemi, tudzież ułamkami zwyczajnymi o małym mianowniku, cyframi i w pamięci. Rozwiązywanie zagadnień praktycznych za pomocą wnioskowania; powtórzenie rzeczy o monetach, miarach i wagach.

Rysunki. Linia prosta, kwadrat, prostokąt, ośmiobok umiarowy, trójkąt równoboczny, sześciobok umiarowy; figury prostokątne w kwadracie, prostokacie, ośmioboku, trójkacie, sześcioboku umiarowym i ornamenty osnute na ich tle.

Roboty. Dalszy ciąg robót drutowych; dodawanie i ujmowanie oczek; pończocha; początki szycia na płatku z grubego płótna.

Plan nauk dla 8 klas gimnazyalnych.

KLASA I.

Religia. Katechizm »duży« dla szkół austryackich.

Język łaciński. Nauka o formach regularnych, t. j. 5 regularnych deklinacyi, reguły o rodzajach, przymiotniki, najważniejsze zaimki, liczebniki główne, porządkowe, cztery regul. koniugacye, niektóre ważniejsze przyimki i spójniki. Formy ćwiczy się za pomocą przykładów łacińsko-polskich i odwrotnie na podstawie przepisanej książki, przyczem podaje się elementarne wiadomości stylistyczne, użycie bezokolicznika przy niektórych czasownikach i przymiotnikowych orzeczeniach; użycie trybu warunkowego po niektórych spójnikach przyczynowych, zamiarowych, skutkowych i warunkowych. Wyuczanie się na pamięć niektórych (przerobionych) kawałków lub przysłów; od listopada co tydzień zadanie szkolne, a w II półroczu domowe.

Język polski. Wyraźne i rozumne czytanie; gładkie i poprawne zdawanie sprawy z poprzednio przeczytanego i obrobionego kawałka; deklamacya, uczenie się na pamięć prozy; z gramatyki: nauka o zdaniu pojedynczem i o składni zgody; najważniejsze zdania poboczne; poznanie najważniejszych znaków pisarskich; elementarna nauka odmiany imienia i czasownika: wypracowania piśmienne 4 miesięcznie: w I. półr. dyktaty systematycznie ułożone, a w II. półr. naprzemian ćwiczenia ortogr. i wypracowania stylistyczne, początkowo szkolne, potem domowe.

Język niemiecki. Czytanie, uczenie się na pamięć zwrotów i ustępów obrobionych; zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na podstawie odpowiednich pytań, retrowersja, rozmówki; z gramatyki: znajomość regularnych odmian i zasad składni; ćwiczenia ortograficzne. Co tydzień zadanie szkolne: dyktaty, ćwiczenia ortograficzne, pisanie z pamięci ustępów wyuczonych na pamięć.

Geografia. Poglądowe zaznajomienie uczenic z zasadniczymi geograficznymi wyobrażeniami; dzienne ruchy słońca ze względu na położenie budynku szkolnego i mieszkalnego w różnych porach roku, orientowanie się na mapie i globusie; opisanie i wyjaśnienie stosunków oświetlenia i ciepłoty w kraju; główne pojęcia o kształtach lądów i wód; najważniejsze systemy gór i rzek; położenie najznacniejszych państw i miast we wszystkich częściach świata; wprawa w czytaniu i szkicowaniu map.

Matematyka. Arytmetyka: dziesiętny system liczbowy; cyfry rzymskie; cztery zasadnicze działania liczbami nieoznaczonymi, pojedynczo oznaczonymi, całemi i dziesiętnymi; metryczny system miar i wag; liczenie z liczbami wielorakiemi; podzielność liczb; rozkładanie na czynniki pierwsze; najprostsze ćwiczenia przygotowawcze do liczenia zwyczajnymi ułamkami wraz z wyszukiwaniem wspólnej miary i wielokrotności. W II. półr. geometrya pogładowa: zasadnicze formy, linia prosta, koło, kąty, linie równoległe; najpierwsze właściwości trójkąta.

Historia naturalna. Nauka z poglądu: Pierwsze 6 miesięcy zoologia, t. j. ssawce i owady; przez 4 miesiące botanika: opisywanie pewnej liczby roślin jawnokwiatowych różnych rzędów według ich cech najważniejszych i wskazywanie tychże cech w celu uzyskania ich pokrewieństwa.

(Język francuski poniżej dla każdej klasy szczegółowo).

KLASA II.

Religia. Stary testament obszernie.

Język łaciński Uzupełnienie nauki o formach reg. przez dodanie zaimków i liczebników pominętych w klasie I.; nie-

regularności w deklinacji, rodzajach i koniugacji; łączenie gramatyki z czytaniem, jak w klasie I.; uzupełnienie składni z dołączeniem accusativus cum infinitivo i ablativus absolutus. 3 zadania szkolne na miesiąc, a dwa domowe poprawiane w klasie przez wykazanie zrobionych błędów; uczenie się na pamięć ustępów i słówek, preparacye do czytań.

Język polski. Czytanie wzorów według wypisów, jak w kl. I.; deklamacya i pamięciowe uczenie prozy, jak w kl. I.; Gramatyka: Elementarna nauka o zdaniu złożonym, powtarzanie i uzupełnianie nauki o formach; rozszerzenie i uzupełnienie nauki pisowni i interpunkcyi: dyktaty ortograf. jak w kl. I. Wypracowania stylistyczne 3 na miesiąc na przemian domowe i szkolne.

Język niemiecki. Zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na podstawie stosownych pytań; retrowersya; dłuższe rozmówki; uczenie się na pamięć słów, zwro-ów i całych ustępów; powtórzenie odmiany regularnej, poznanie najważniejszych wyjątków gramat. 3 wypracowania szkolne, jedno domowe.

Historya i geografia. Geografia: Azya i Afryka według położenia i granic oraz pod względem oro-, hydro- i topograficznym, stosunki klimatyczne z wyjaśnieniem położenia słońca w rozmaitych horyzontach. Związek klimatu z wegetacją, produktami krajowymi, zatrudnieniem ludów, objaśnioną na poszczególnych i zupełnie jasnych przykładach. Europa: Przejrzenie granic, gór, i wód; kraje południowej i zachodniej Europy. Szkicowanie map. — Historya: Starożytność z uwzględnieniem mytów i życiorysów najważniejszych osobistości Grecyi i Rzymu.

Matematyka. Arytmetyka: Wspólna miara i wielokrotność; systematyczna nauka o ułamkach; zamiana ułamków dziesiętnych na zwyczajne i odwrotnie; stosunki i proporcye; reguła trzech prosta w zastosowaniu do proporcyi i rachunku wnioskowania; rachunek procentu pojedynczego. — Geometrya poglądowa: Osie symetrii kątów i linii; przystawanie trójkątów wraz z zastosowaniem; najważniejsze właściwości koła, czworoboków i wieloboków.

gólnem uwzględnieniem historii Austriackiej. Dzieje Polski od najdawniejszych czasów do śmierci Kazimierza Jagiellończyka.

Matematyka. Arytmetyka: Cztery główne działania całemi i ułamkowemi liczbami ogólnemi; podnoszenie do drugiej potęgi i wyciąganie drugiego pierwiastka; w związku z obliczeniami geometrycznymi: liczby niezupełne, skrócone mnożenie i dzielenie. — Geometrya pogładowa: Prostsze porównania, przemiany i podział figur; mierzenie długości i powierzchni; twierdzenie Pytagorasa na podstawie najprostszych dowodów; najważniejsze rzeczy o podobieństwie figur geometrycznych. Ćwiczenia i zadania.

Historya naturalna. Fizyka w I. półr.: Pojęcia wstępne; bryłowatość i nieprzenikliwość ciał; o 3 stanach skupienia; kierunek pionowy i poziomy; ciężar bezwzględny i gatunkowy; ciśnienie powietrza. Nauka o cieple: wrażenie ciepła; stopień i ilość ciepła; zmiany objętości i stanu skupienia; przewodzenie i promieniowanie ciepła (z tego najważniejsze zjawiska); źródła ciepła. Z chemii: spójność, przyczepność, elastyczność, rozciągliwość, mieszanie, rozpuszczalność, krystalizacya (jako przygotowanie); synteza, analiza, i substytucya. Wykazanie na kilku prostych doświadczeniach prawa zachowania masy i stałych stosunków wagi i przestrzeni; pierwiastki, molekuly, atomy, zasady, kwasy, sole; najbardziej rozpowszechnione metaloidy i niektóre ich połączenia; spalania. W II. półroczu: Mineralogja: Poznanie i opisanie kilkunastu gatunków minerałów różnych i najwięcej rozpowszechnionych z uwzględnieniem wiadomości nabytych przy fizyce i chemii, lecz bez systematyki. Najpospolitsze skały.

KLASA IV.

Religia. Nauka o obrzędach i ceremoniach Kościoła katolickiego.

Język łaciński. Nauka o trybach i czasach, zdaniach; imperativus, infinitivus, nom. i accus. c. infin., oratio obliqua,

participia, supinum, gerundium, spójniki w połączeniu z odpowiednimi ćwiczeniami ustnymi i piśmiennymi o spójnikach. Czytanie: Caesar. Comm. de Bello Gal. mniej więcej trzy księgi; w drugiej połowie II. półr. uczenice mają się zaznajomić z łacińskimi wierszami, a to z heksametrami i dystychami na Owidiuszu. — Co 2 tygodnie zadanie szkolne, co 3 domowe.

Język grecki. Dokończenie nauki o formach regularnych z dodaniem czasowników na »μι«, najważniejsze słowa nieregularne; główne zasady składni. Tłumaczenie z greckiego na język polski i odwrotnie; zadania co dwa tygodnie: jedno szkolne, jedno domowe naprzemian.

Język polski. Systematyczna nauka konjugacji i składni w obrębie czasownika; systematyczna nauka o zdaniach złożonych i okresach; nauka o wierszowaniu; powtórzenie całej gramatyki w ogólnym zarysie; czytanie wzorów z wypisów; deklamacja; co dwa tygodnie zadanie naprzemian domowe i szkolne.

Język niemiecki. Systematyczna nauka o zdaniu i uzupełnienie składni rzędu; opracowywanie ustępów z wypisów, jak w klasie III.; dwa zadania: szkolne i domowe naprzemian; tematy: opowiadania, opisy, listy, reprodukcje.

Historia i geografia. Geografia fizyczna i polityczna monarchii austriacko-węgierskiej z wyłączeniem części statyst. a z uwzględnieniem produktów krajowych, zatrudnienia mieszkańców, handlu i stosunków cywilizacyjnych narodów; szkicowanie map. — Historia: Czasy nowożytne aż do czasów najnowszych ze szczególnem uwzględnieniem monarchii austro-węgierskiej. Dzieje Polski od 1492 r. do ostatnich czasów.

Matematyka. Arytmetyka: Równanie 1 stopnia o jednej i kilku niewiadomych i takie same 2 i 3 stopnia mogące zachodzić przy geometrii; podnoszenie do sześciastku i wyciąganie 3 pierwiastka; reguła trzech złożona, reguła łańcuchowa, spółki i mieszaniny, procentu składanego. — Geometria: Wzajemne położenie linii prostych i płaszczyzn, kąty bryłowe,

główne rodzaje brył; najprostsze przypadki obliczania powierzchni i objętości brył; graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kula; ćwiczenia i zadania.

Fizyka. Pierwsze półrocze: Magnetyzm, elektryczność, mechanika; II. półrocze: mechanika płynów, akustyka, optyka. Najważniejsze wiadomości z kosmografii.

KLASA V.

Religia. Dogmatyka ogólna.

Język łaciński. Czytanie Liwiusza ks. I, XXI. XXII. z opuszczeniami; z Owidyusza wyjątki Metamorfoz i z Fasti; 1 godz. tygodn. na prace gramatyczno-stylistyczne; 1 zadanie szkolne na miesiąc; w domu preparacye do lektury.

Język grecki. Czytanie: I. półr. Anabazis Xenofonta; II. półrocze: Homer Iliada; 1 godzinę tygodniowo gramatyki w celu uzupełnienia i utrwalenia znajomości dialektu atyckiego; 4 zadania szkolne w półroczu, uczenie się na pamięć ustępów z Iliady.

Język polski. Czytanie i rozbiór cenniejszych utworów z rozmaitych rodzajów poezyi i prozy według podręcznika Próchnickiego; czytanie Pana Tadeusza w całości. Zadań 7 w półroczu. Deklamacya.

Język niemiecki. Samodzielna reprodukcyja na podstawie obszernej lektury przeważnie prozaicznej; uczenie się na pamięć; obowiązkowa lektura domowa; Reinecke Fuchs Goethego. Uzupełnienie wiadomości gramatycznych ze składni rzędu, zdania i szyku. 4 zadania domowe, 3 szkolne w półroczu. Tematy: Streszczenia ustępów czytanych, opowiadania, opisy, przekłady z innych języków na szkolne.

Historya i geografia. Dzieje starożytne osobliwie Greków i Rzymian aż do wystąpienia Gracchów ze szczególnem uwzględnieniem cywilizacyjno-historycznych momentów i ze stałem uwzględnianiem geografii.

Matematyka. Arytmetyka: Cztery główne działania liczbami algebraicznymi; teoria największej wspólnej miary i najmniejszej wspólnej wielokrotnej; ułamki; własności liczb; proporcye i ich zastosowanie; nauka o równaniach pierwszego stopnia o jednej i więcej niewiadomych z zastosowaniem do zadań ważnych pod względem praktycznym.

Historia naturalna. Systematyczna nauka mineralogii wraz z geologią w I. półr. Botanika w II. półr., (szczególniej budowa roślin i ich funkcyja życiowa).

KLASA VI.

Religia. Dogmatyka szczegółowa.

Język łaciński. Czytanie—proza: Sallustiusa; Jugurta lub Catilina; Cyclerona 1 mowa przeciw Catilinie; Cesara: Bellum civile; poezya: Wybór siałanek Wergiliusza, niektóre georgiki, początek Eneidy; 1 godz. ćwiczeń gramatyczno-stylistycznych ćwiczeń; zadania 5 na półroczcie; preparacye do czytania w domu.

Język grecki. W I półr. ustępy z Iliady 5—6 ksiąg; w II. półr. Herodot. ustępy z wojen grec. pers.; prócz tego w I. półr. co dwa tygodnie 1 godz. przeznaczona na czytanie Xenofonta Gramatyka i ćwiczenia pisemne jak w kl. V.

Język polski. Czytanie celniejszych dzieł literatury autorów polskich z XVI., XVII. i XVIII. w. z objaśnieniami historyczno-literackimi i estetycznymi na podstawie wypisów Tarnowskiego-Wójcika tom I; uzupełnianie nauki szkolnej czytaniem domowem: deklamacya; wypracowań przeważnie domowych 7 na półroczcie.

Język niemiecki. Stylistyka i poetyka wyjaśniona na tle lektury na podstawie wypisów Petelenza i Wernera. Czytanie w wyd. Graesera: Deutsche Heldensage, Nibelungenlied, Gudrun, lektura domowa obowiązkowa; 7 zadań w półroczu, 3 szkolne, 4 domowe.

Historia i geografia. Historia rzymska od podboju Italii i dzieje średniowieczne; geografia Polski i dzieje Polski do Łokietka; nowożytna do wojny 30 letniej.

Matematyka. Arytmetyka: Potęgi, pierwiastki, pojęcie liczb niewymiernych: jedność urojona: logarytmy, równania drugiego stopnia o jednej niewiadomej. — Geometria: Stereometria I. półr.; Trygonometria II. półr.

Historia naturalna. Nauka systematyczna zoologii w połączeniu z zasadami anatomii i fizjologii ludzkiej.

KLASA VII.

Religia. Etyka chrześcijańsko-katolicka.

Język łaciński. Czytanie, proza: Cicero, przynajmniej dwie mowy, jeden z mniejszych dialogów lub większy w wyjątkach; poezja: dalszy ciąg Eneidy; 3 godz. ćwiczeń stylistyczno-gramat.; wypracowania jak w kl. VI.

Język grecki. W I. półr. 3—4 mniejszych mów politycznych Demostenesa; w II. półr. wybrane ustępy z Odyssei mniej więcej 6 ksiąg obok dalszej lektury Demostenesa. Gramatyka i wyprac. pisemne jak w kl. V.

Język polski. Czytanie i rozbiór celniejszych utworów literatury z początku XIX. w. do Słowackiego włącznie; czytanie domowe według instrukcyi, wypracowań przeważnie domowych 5 na półroczcie; deklamacya.

Język niemiecki. Historia literatury niemieckiej do Klopstocka; dokładniejsza, oparta na czytaniu znajomość epoki klasycznej od Klopstocka do r. 1794, ze szczególnem uwzględnieniem Herdera i Lessinga. Obowiązkowa lektura domowa według instrukcyi; 3 zadania szkolne, a 2 domowe na półr. (Tematy: charakterystyki, rozprawki, sprawozdania z lektury szkolnej lub domowej).

Historia i geografia. Historia nowożytna od wybuchu wojny 30 letniej do ostatnich czasów; dzieje Polski od Łokietka do Zygmunta III. włącznie.

Matematyka. Arytmetyka: Równania kwadratowe i wykładnicze o jednej i kilku niewiadomych, równania nieoznaczone pierwszego stopnia z dwiema niewiadomymi; szeregi

arytmetyczne i geometryczne; rachunek procentu składanego i renty; nauka kombinacji; dwumian Newtona. Geometria: Trygonometria wraz z zastosowaniem; geometria analityczna w płaszczyźnie, kwadratura elipsy i paraboli; ćwiczenia i zadania.

Propedentyka filozofii. Logika.

Fizyka. Powtórzenie zasadniczych pojęć; stany skupienia; mechanika; nauka o cieple; chemia.

KLASA VIII.

Religia. Historia Kościoła.

Język łaciński. Czytanie: proza: Tacitus; większe partye tworzące całości z dzieł Tacyta, Germania i Annales; poezya: Horatius: wybór ód, epod, listów, satyr; 1 godzinę nauki gramatyczno-stylistycznej; wypracowa jak w kl. V.

Język grecki. Czytanie w I. półroczu Platona Apologii Sokratesa, jakie dwa mniejsze dyalogi (Kryton, Laches, Charmides) lub dwa większe n. p. Protagoras, Gorgias; w II. półr. tragedia Sofoklesa; dalszy ciąg Odysei. Zadania i gramatyka jak w kl. V.

Język polski. Czytanie celniejszych utworów z ostatniego okresu liter. polskiej wraz z historyczno-literackiem opracowaniem; czytanie domowe według instrukcyi; zadania 3 domowe, 2 szkolne.

Język niemiecki. Epoka klasyczna od roku 1794 do śmierci Goethego; treściwy pogląd na dzieje piśmiennictwa niemieckiego po śmierci Goethego. Pisarze nowszych czasów, obowiązkowa lektura domowa: zadania w I. półr. 2 szkolne, 3 domowe; w II. półr. 1 domowe, 2 szkolne.

Historia i geografia. I. półrocze: Szczegółowa historia monarchii austro-węg.; II. półrocze: szczegółowy opis monarchii austro-węg. (statystyka); powtarzanie historii starożyt. 1 godz. na tydzień; historia Polski od Zygmunta III. do ostatnich czasów.

Matematyka. Powtórzenie całego materiału z klas wyższych, zwłaszcza przez rozwiązywanie zadań algebraicznych i geometrycznych.

(UWAGA. We wszystkich klasach po trzy zadania szkolne w każdym półroczu; prócz tego ćwiczenia zadawane z lekcji na lekcję do opracowania w domu).

Fizyka. Magnetyzm; elektryczność statyczna, prądy elektryczne, nauka o ruchu falowym, akustyka, optyka, kosmografia.

Propedentyka filozofii. Psychologia empiryczna.

Plan 8 klas pensjonatu.

Nauka przedmiotów identycznie z planem 8 klas gimnazjalnych z wykluczeniem języków klasycznych, na miejsce których są wprowadzone następujące przedmioty:

1) we wszystkich 8 klasach rysunki wolnoręczne, rysowanie z gipsu ornamentów, potem głów, martwa natura, model żywy; akwarella, pastele;

2) roboty ręczne od szycia, cerowania, haftu aż do najzodniejszych robótek damskich, na żądanie kursa krawieczyzny.

3) począwszy od kl. IV. język angielski;

4) począwszy od kl. VI. przez kl. VII. i VIII literatury; polska, francuska, niemiecka obszernie aż do najnowszych czasów; angielska, o ile są uczennice zaawansowane;

5) od kl. V. do VIII. włącznie literatura powszechna;

6) od kl. VI. do VIII. włącznie historia sztuki.

Dla pańienek nie mających zamiaru uczęszczać na Uniwersytet, a pragnących dalej się kształcić, są wolne wykłady na kursie, obejmujące poszczególne serye przedmiotów lub pojedyncze przedmioty zastosowane do uzupełnienia edukacji pańienek po ukończonej klasie VIII. (nauki społeczne, historia filozofii; najnowsze prądy w literaturach i sztuce tak naszej jak i zagranicznej; poszczególne epoki historyczne etc.).

Plan języka francuskiego DLA 8 KLAS PENSYONATU I GIMNAZYUM.

(Gimnazjalistki mogą być zwolnione od języka franc.).

I. Classe.

Grammaire, notions élémentaires. — Exercices d'application des règles apprises. — Dictées préparées. — Lecture expliquée et traduite. — Compte rendu au moyen de questions. — Exercice de mémoire. — Prose facile.

Larive et Fleury: Année préparatoire. — Guyau: Année préparatoire.

II. Classe.

Grammaire. — Etude des règles, conjugaison. — Exercices — verbes — dictées préparées, lecture expliquée et compte rendu au moyen de questions. — Phraseologie.

Larive et Fleury: 1-re année de grammaire. Guyau: Lecture 1-o année.

III. Classe.

Grammaire. — Exercices. — Analyses grammaticales. — Dictées préparées. — Lecture et compte rendu. — Exercice et compte rendu. — Exercice de style sur des sujets préalablement étudiés — pensées sur des mots etc. Exercice de mémoire, — Prose et vers. — Larive et Fleury: 2-e année de Grammaire. Guyau: Lecture 1-re année.

IV. Classe.

Grammaire. — Exercices. — Etude de la proposition. — Dictées. — Récitation intelligente de morceaux choisis. — Lecture et compte rendu. — Exercices de style épistolaire.

Larive et Fleury: 2-re année de grammaire. — Roche: Morceaux choisis.

V. Classe.

Grammaire. — Exercices. — Analyse logique. Dictées. — Récitation intelligente de morceaux choisis. — Exercices de style. — Narrations, descriptions. — Lecture des chefs d'oeuvre les plus faciles: La Chanson de Roland, les Fables de La Fontaine, Esther, Athalie etc.

Larive et Fleury: 3-me année de grammaire. — Roche: Morceaux choisis.

VI. Classe.

Grammaire. — Exercices — Dictées. — Littérature. — Moyen âge et Renaissance. — Lecture des chefs d'oeuvre. — Exercices de style sur les différents genres.

Larive et Fleury: 3-me année de grammaire. J. M. J. U.: Histoire de la Littérature française.

VII. Classe.

Littérature XVII. et XVIII. siècles. — Lecture des chefs d'oeuvre. — Devoirs de style sur des sujets littéraires.

J. M. J. U.: Histoire de la Littérature française.

VIII. Classe.

Littérature XIX. siècle et littérature contemporaine.

Jean Fleury: Histoire de la Littérature française.

Grono nauczycielskie zakładu dla klas gimnazjalnych i pensjonatu na r. 1905/6.

Prof. Mikołaj Mazanowski, Dyrektor klas gimnazyal.
H, Strażyńska, zastęp. Dyrektora i przełożona klas pensjonatu.

O. Jeżewicz, Katecheta, ze zgromadzenia OO. Zmartwychwstańców.

Profesorowie i nauczycielki:

Dr Józef Buraczewski.
Dankowska Marya.
Goska Helena.
Korcyl Ignrey.
Krieger Albertyna.
Łopacińska Walerya.
Mazanowski Antoni.
Mayerberg Kornelia.
Nowosielski M.
Odrzywolski I.

Dr Ostrowski Dezydery.
Dr Rydel Lucyn.
Swiba Bronisław.
Sikorski Stanisław.
Strażyńska Marya.
Szremerówna Matylda.
Dr Tokarz Waław.
Wolińska Marya.
Dr Zakrzewski Wincenty.
Żarnecka Anna.

DONIESIENIE.

Książki tak do klas pospolitych jak i do klas gimnazjalnych te same co w szkołach rządowych.

Wpisy na rok szkolny 1905/6 zaczynają się zaraz po zamknięciu roku szkolnego, codziennie rano i po południu; egzamina wstępne dla wyjeżdżających wcześniej 23 i 24 czerwca; dla pozostających do końca miesiąca 28 i 30 czerwca.

Przy wpisie uczennica składa wpisowego: 5 koron pensyonarki, 10 koron gimnazjalistki; nowo wstępujące uczennice przedkładają świadectwo szkolne z klas odbytych, metrykę, i świadectwo szczepienia opsy.

Wpisy powakacyjne odbywają się począwszy od 25 sierpnia a egzamina wstępne od 2 września b. r.

Do wpisu na kursa gimnazjalne należy się zgłaszać w towarzystwie Rodziców lub Opiekunów.

Panienci dochodzące do 4 klas ludowych opłacają 12 kor. miesięcznie, z góry złożone, najdalej do 8-go każdego miesiąca, oraz 5 koron wpisowego jednorazowo.

Pensyonarki dochodzące do wyższych ośmiu klas, opłacają co klasę o dwie korony wyżej.

I. klasa wyższa	11-ty rok życia	. . .	14 Kor.
II. »	» 12-ty »	» » . . .	16 »
III. »	» 13-ty »	» » . . .	18 »
IV. »	» 14-ty »	» » . . .	29 »
V. »	» 15-ty »	» » . . .	22 »
VI. »	» 16-ty »	» » . . .	24 »
VII. »	» 17-ty »	» » . . .	26 »
VIII. »	» 18-ty »	» » . . .	28 »

Uczennice klas gimnazjalnych opłacają we wszystkich klasach 20 koron miesięcznie z góry.

VI. klasa wyższa 16-ty rok życia . . .	24 Kor.
VII. > > 17-ty > > . . .	26 >
VIII. > > 18-ty > > . . .	28 >

Uczenice, tak pensyonarki, jak i klas gimnazjalnych, mają nosić mundurki brązowe i fartuszki czarne wełniane; uniform ten zobowiązuje tylko w szkole.

Nauka w zakładzie jednorazowa; dla klas ludowych i niższych pensjonatu zaczyna się o 9-tej, dla wyższych i kursów gimnazjalnych o 8-ej.

Rok szkolny zaczyna się nabożeństwem dnia 9-go września, poczem dyktuje się uczniom plany, spis książek, regulamin szkolny etc. — Koniec roku szkolnego 23 czerwca.

Uczenica, dopóki nie jest wykreślona jako przestająca uczęszczać do zakładu, wnosi opłatę szkolną przez całe 10 miesięcy bez względu na opuszczony czas **na początku, w ciągu lub na końcu** roku szkolnego.

Każdorazowe opuszczenie szkoły winno być usprawiedliwione poświadczeniem władzy domowej, inaczej godziny liczą się jako nieusprawiedliwione, co wpływa na stopień z obyczajów.

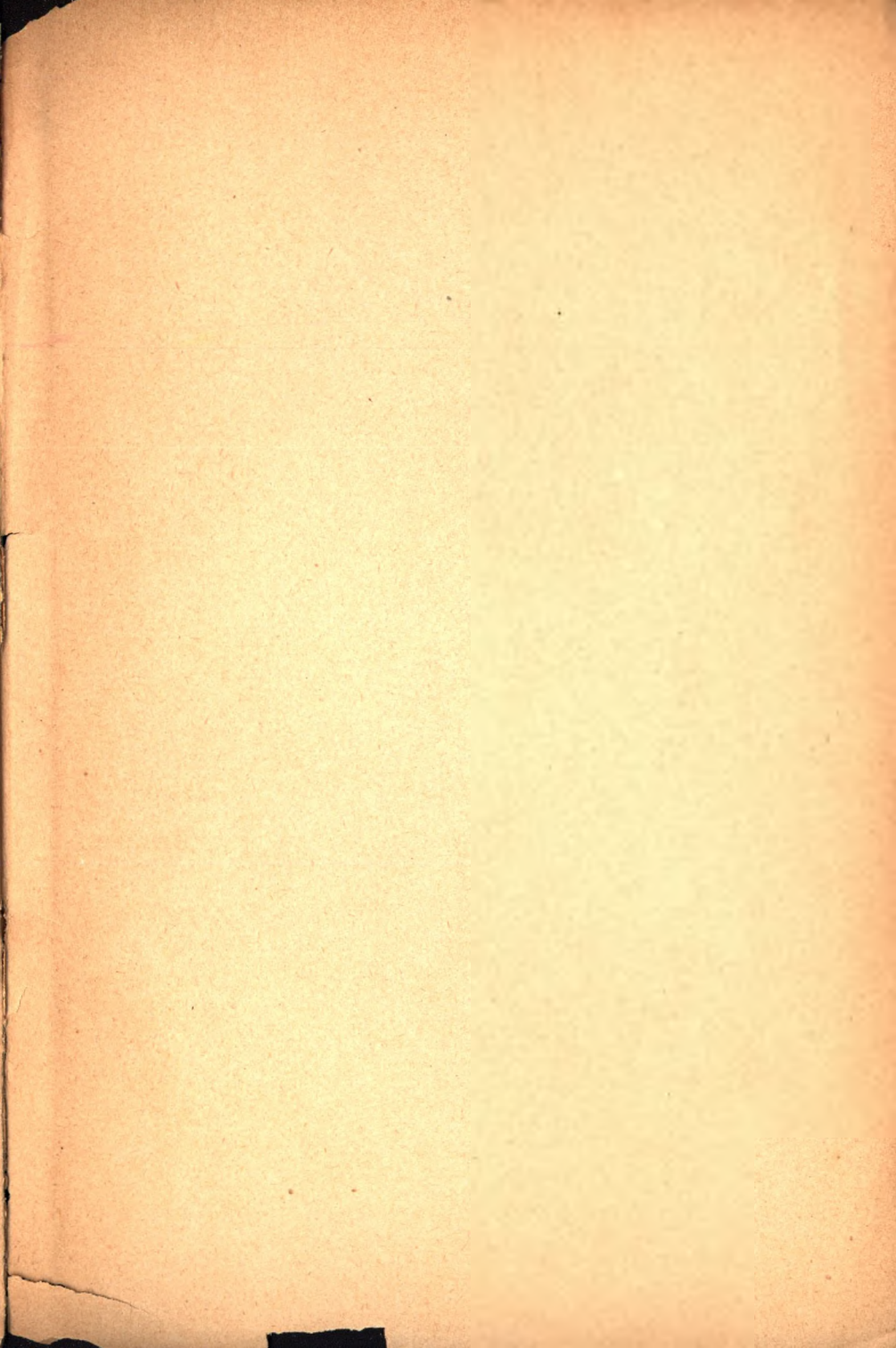
Panienki dochodzące, nie mające rodziców, mają w kancelaryi zasięgnąć wiadomości co do pomieszczenia.

Książki uczenie winny być zaopatrzone w podpisy, a kalosze i parasole w litery, gdyż zakład nie odpowiada za wszelkie zamiany.

UWAGA. Wyjątkowo na rok szkolny 1905/6 będzie II-gi kurs przygotowawczy, na który przyjmuje się uczenice z II. klasy wydziałowej.

Wszelkich informacji można zasięgnąć w kancelaryi zakładu.

2-